

Nr 4

April 2020

TAJEMNICE

PÜHAD!

Kevad läheneb, munapühad ju otse ukse ees! Ja jänes on sel aastal otsustanud munade värvimise eriti suurelt ette võtta – ikka suure pintsliga läheb kallale. Pöder on jänesele appi tulnud värvipange hoidma.

Mida põder ütleb?

Ootame sinu vastuseid 17. aprillini aadressil Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn või taheke@taheke.ee. Vastusele lisa oma ees- ja perekonnanimi, vanus ja aadress. Vastuseid võid saata ka Lastekraani kodulehelt.

Parimatele vastajatele on auhinnaks Tiina Laanemäe raamat „Mina, Meg ja meie klass“ kirjastuselt Pegasus ja Catherynne M. Valente raamat „Lugu tüdrukust, kes purjetas ümber haldjamaa omatehtud laevaga“ kirjastuselt Draakon ja Kuu.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida ütleb onu Uno, kes tahtis näha, mis on kella sees. Vahvaid vastuseid saabus õige rohkesti. Aitäh neile, kes saatsid!

Võiduvastused:

Onu ütleb: „See näeb täpselt sama-sugune välja nagu mu lapselapse tuba.“

Luisa Luud, 9 a

„Lõpuks suutsin aja peatada ...“

Kertu ja Krete Allika, 7 a

„Aeg kaob, jupid jäävad ...“

Grete Liik, 11 a

„Kellad lähevad, käod tulevad.“

Kim Komtātnikov, 9 a

Kertu ja Krete saavad auhinnaks Kairi Loogi raamatu „Piia Präänik ja bandiidid“, Luisa, Grete ja Kim aga Kadri Hinrikuse raamatu „Tohuvabohu“.

Palju õnne! Auhinnad tulevad postiga.

TÄHEKE

Joonistanud Hillar Mets

**Saada oma
jutumulli
vastus
uuest laste
keskkonnast!**

LASTEEKRAAN.EE

**MULTIKAD, SAATED, MÄNGUD, VÕISTLUSED
JA AJAKIRI TÄHEKE**

SISUKORD

Lugu kevadest, kes... <i>Karl Martin Sinijärv</i>	4
Luuletused	6
Sünnipäev <i>Kadri Hinrikus</i>	8
Voodi all <i>Kairi Look</i>	10
Koomiks <i>Hunt</i>	12
Post	13
Raamat <i>Sõnanälg</i>	14
Meisterdus <i>Lihavõttejänkud</i>	15
Loodus <i>Leethiir ja naat</i>	17
Nali	18
Arva ära!	19
Koomiks <i>Kuidas pesta käsi?</i>	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Toimetaja Kadri Hinrikus
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett: Dan Mikkin

Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida e-arve püsimaksega
www.tellimine.ee või telefonil 617 7717

Esikaane on joonistanud Kadi Möttus

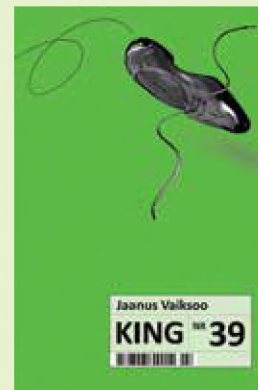

„KING NR 39“ TUNNISTATI PARIMAKS

Emakeelepäeval selgusid Kultuurkapitali kirjanduse aastaauhindade laureaadid 2019. aastal ilmunud teoste hulgast. Laste- ja noorsookirjanduse vallas hinnati parimaks Jaanus Vaiksoo raamat „King nr 39“.

Raamat kõneleb kaheteistaastasest Nõmme poisist Paulist, kes juhtub koolitundi sisse magama. Kellel ei juhtuks! Paul läheb linna peale kondama, aga jääb vahele kahele paharetile, Sumole ja Ploomile. Nende eest ennast varjates satub ta kingapoodi ja ... pärast seda pole miski enam endine.

Täheke soovib autorile õnne ja „Kingale“ palju uusi lugejaid!

JAANUS VAIKSOO

ALGAB JUTUVÕISTLUS „SÕNANÄLG“

2. aprillil, muinasjutuvestja Hans Christian Anderseni sünnipäeval tähistatakse maailmas rahvusvahelist lasteraamatupäeva. Tänavu kuulutas Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu Eesti osakond IBBY Eesti välja jutuvõistluse teemal „Sõnanälg“.

Oodatud on ühe lehekülje pikkused lood lastelt vanuses 7–12. Lugu võib olla naljakas, fantastiline, õudne, realistlik, muinasjutuline – just nii, nagu kirjutajal välja tuleb. Lood tuleb saata 1. maiks aadressile lbby.estonia@gmail.com. Parimatele on auhinnaks loovkirjutamise töötuba Kairi Loogiga. Parimad tööd ilmuvad ka Tähekeses.

Loe ka raamatupäeva läkitust lk 14.

Karl Martin Sinijärv

LUGU KEVADEST, KES EI TAHTNUD TULLA

Seitsme maa ja mere taga elas kord kevad. Aga see oli üksnes seitsme maa ja mere tagant vaadates nõndapidi, nii et tegelikult elas see kevad siinsamas meie juures. Nagu ka suvi ja sügis ja talv. Elasid nad üldjoontes hästi, tulid ja läksid, just nagu ise tahtsid. Ja nad tahtsid.

Hea oli elu me maal, kõik neli aastaaega olid alati varnast võtta. Mitte nagu kuumal lõunamaal või pakasesel põhjamaal,

kus purupalavale või kärekülmale ilmale vahel vaid väikene vihmake vaheldust pakub.

Ent ühel aastal otsustas kevad, et tema ei taha tänavu tulla.

„Mina tulen siis, kui enne mind on korralik talv olnud,“ kuulutas kevad. „See pole mingi õige asi, et sõber sügis siin muudkui laiskleb ja laseb novembril poole veebruarini laiutada.“

Sügis sügas seepeale mõtlikult naba, kuid talv ei teinud

kuulmagi. Või noh, ütleme ausalt, ta lihtsalt norskas vaikselt ja keeras aegamisi külge.

„Võtke nüüd aru pähe või muidu mina ei mängi ja muidu mina ei tule,“ ütles kevad. „Võite lumikellukestest sedapuhku suu puhtaks pühkida.“

Õnneks oli suvi ärkvel. „Kuulge, kuulge, ajad armsad, aastaajad-ametvelled, kuidas nüüd siis niiviisi?“ säratas suvi. „Kui kevad ei kavatse tulla, jään

The background of the page is a soft, painterly illustration of a winter scene. It features a white, textured ground covered in snow. Scattered across the scene are several dry, brown stalks of grass or reeds, some with small, dried seed heads. A single, large, yellow-orange leaf with prominent veins is shown in the upper right quadrant, as if it has just fallen. In the bottom left corner, another smaller yellow leaf is visible. The overall style is gentle and atmospheric, typical of children's book illustrations.

ju minagi tulemata. Ja mõelge, mis inimesed meist siis arvavad! Mind tahavad kõik. Ja tõhusat talve tahavad nad tegelikult samuti ja sind, armas kevad, ootavad nad eriti. Sügis, va logevorst, ka sinu vastu pole ju kellelgi midagi. Kui sa ennast normaalselt üleval pead ja talvele ilusti juba jõulu eel väikese võmmu annad. Vaata nüüd ise – talv on kõik kuuseilu ja päkapikuaaja ja kingirõõmu maha maganud. Lõpku see õudus

ja tehtagu tegemata töö takkajärele ära!”

Nõnda sündinudki. Sügis lõpetas nabasügamise ja andis talvele võmmu. Talv võttis kätte ja küttis külmetada nii mis hirmus, terve märts ja aprill läksid lumesahkade eluõnneks. Kevad, kibeles mis ta kibeles, sai lõpuks maikuus müttama hakata ja oli hirmus ilus kuni jaanipäevani ja kauem veel, aga siis võttis suvi ohjad enda kätte.

„Enam me nõnda ei tee!” sõnas suvi tõsiselt. Ta paiskas üle maa nii päikest kui äikest kui vikerkaari. „Me lepime selles üksmeelselt, ei, nelimeelselt kokku, kuidas aastaga ringi käia.” Kõik noogutasid nõusoleku märgiks.

Ja nad hakkasid pidama koosolekut. Ning kui nad ära pole surnud, peavad nad seda tulemuslikult aegade lõpuni.

Uno Leies **HIIRE AUTO**

HIIR TEGI
PIIMAPUDELIST
UUE AUTOMODELI!
KLAASIST AUTO
PAISTIS LÄBI –
ROOLIKS OLI
VÄIKE KÄBI,
KÄIGUKANGIKS
TULETIKK,
ISTMEKS
ILUS PURAVIK ...
HIIR NÜÜD SÕIDAB
SIIA-SINNA,
SÕIDAB MAALE,
SÕIDAB LINNA.
OTSIB TÜHJE PUDELEID, ET TEHA
UUSI MUDELEID.

Hasso Krull **PLASTIK ELASTIK**

HIIR TEGI PLASTIKPUDELIST
TUHAT AUTOMODELIT.
SEDA NÄGI VANA ROTT,
LENNUKIKS SAI PLASTIKKOTT.
VAATAS, VAATAS KADE NUGIS,
SORIS NATUKENE PRÜGIS,
PANI KOKKU LÕHKEPEA,
KÕMAKAS KÄIS ÕIGE HEA!
NÜÜD KÕIK TÄIS ON PLASTIKUT,
KLEEPIVAT ELASTIKUT,
RÕÖMUSTAB VAID TERRORIST
SELLEST ERRORIST.

Joonistanud Priit Rea
Luuletus „Hiire auto” ilmus
Tähekeses nr 10, 1967

Triin Soomets

KINDAPAAR

ELAS KORD KENTSAKAS KINDAPAAR
ÜHES KÄES VIHMA TEISES VIKERKAAR
VIHM AGA SADAS JA KASTIS MAAD
SIIS TÕUSIS VIKERKAAR ENNE EI SAAND
UNUNES VASAK JÄI TUKKUMA KAPPI
PAREMA HING HÜÜDIS PÄEV LÄBI APPI
VASAK LÕI PLAKSU JUST PAREMA PIHTA
VIHM VÄRVIS VIKERKAART VIKERKAAR VIHMA
ÕÖSEL KUI VÄSINULT VANNITOAS TILKUSID
ÜLEVAL TÄHED OODATES VILKUSID

Asko Künnap

NOORPAAR

ELAS KORD NOORPAAR, TUNDSIN NEID –
HIPSTERIST KUTT JA VEGANIST NEID.
EI LIHA, EI KALA EI SÖÖNUD NAD,
EI VAHTU VAHUKOORT LÖÖNUD NAD.
NEID, KÕHN KUI NOORKUU, KÕRSI KEETIS,
KUTT PRAADIS PÄIKSELAIGUS PEETI.
KUI MAGUSTOIDUKS SÖÖDUD KÄBI,
NAD VASTU VALGUST PAISTSID LÄBI.
NEIL KÜLLA MINNA TAHTSIN JUST,
KUID KUTT EI SAANUD LAHTI UST.

ELAS KORD ATSAKAS VANAPPAAR –
MATAKAS MOOR JA VATAKAS VAAR.
KÖÖGIS KÕIK PÄEVAD VEETSID NAD,
PRAADISID AINA JA KEETSID NAD.
MOOR MUUDKUI MOORIS JA VAARITAS VAAR,
NO VÕIS AGA SÜÜA SEE VANAPPAAR!
ÕHTUL, KUI VAAR OLI KURGUNI TÄIS,
VAARUS VEEL METSA JA VAARIKAL KÄIS.
MOOR AGA KÜPSETAS ENDALE, TEAD,
SADA VIISKÜMMEND MOORAPEAD.

Kadri Hinrikus

SÜNNIPÄEV

„Oled sa kunagi varem Baseti sünnipäeval käinud?“ uuris Dogi Taksilt. Ta segas hoolikalt kokku kannikese, musträsta, rebase ja sipelgapesa lõhna, sulges need väiksesse pudelisse ja pakis kotti. See oli mõeldud kingituseks.

Taks kammas mõtlikult oma kõhualust. „Minu teada ei ole Basset kunagi sünnipäeva pidanud. Ta on selle alati maha maganud.“

„Ja nüüd äkki kutsus meid peole?“

„Nii ta tegi. Tuli mulle eile õunapuu juures

vastu ja ütles, et põigaku me täna tema poolt läbi, kui peaks viitsimist olema.“

„Mis seal ikka. Tuleb vist minna.“

Taks ja Dogi kloppisid Baseti ukse taga tükk aega, enne kui see lahti lükati.

„Kas tõesti minu juurde? Koos kingitusega?“

Baseti unine nägu selgines pisut. Ta harutas lõhnapudeli lahti, keeras korgi pealt ja tõmbas suure sõõmu ninna: „Pole paha. Ei oleks arvanudki, et varesed nii hästi lõhnavad.“

Siis taganes ta ukseavast tuppa. „Eks astuge korra sisse kah, kui juba kohale tulite.“

Baseti elutoas laius kõrge padjavirna ja tekikuhjaga hiigelsuur voodi. Väikesel laual oli tühi vaagen, kui mitte arvestada kahte õunasüdant.

„Magasin vist natuke sisse,“ lükkas Basset külalised toolidele. „Pole jõudnud sünnipäevaporti küpsetada. Igasugu tegemisi on nii palju.“

„Mis asju sa siis ajad kogu aeg?“ tundis Taks huvi.

„Oh, mis sest kurta! Üks töö ajab teist taga. Rääkige parem teie, mida põnevad viimasel ajal on juhtunud. Ma ei jõua kõigega kursis olla, elu on nii kiire.“

Basset upitas end voodile, kohendas teki jalgadele ja haigutas. „Kuulan suure huviga.“

Taks ja Dogi nihelesid toolidel.

„Ega sul pole midagi selle vastu, kui ma toon köögist kausikese vett. Natuke nagu janu on,“ kargas Dogi põrandale.

„Võta või kaks kaussi. Ma kostitan teid suurima heameelega.“

Basset sättis end patjadel mugavamalt sisse ja rõõmustas. „On ikka tore küll, kui sõbrad sünnipäevaks külla tulevad! Peaasi, et kõigil on vinks-vonks olemine. On teil vinks-vonks olemine?“

Taks ja Dogi noogutasid viisakalt. Siis tekkis tuppa vaikus, Dogi limpsis veidi vett. Taks silmitses õunasüdant ning püüdis aru saada, kas õun oli kunagi, kui ta veel puu otsas rippus, punane ja magus või pigem kollane ja hapukas. Veidi aja pärast kostis voodist Baseti rahulikku norskamist. Taks ja Dogi hiilisid kööki.

„Me ei oska sünnipäevalast üldse lõbustada,“ ahastas Dogi. „Kui Krants siin oleks, korraldaks ta kindlasti juba seltskondlikke mänge, Spanjel ajaks kõiki ujuma, Huski veaks kelguga ringi ...“

„Ja sa arvad, et Basset viitsiks ujuma minna? Vaevalt küll. Mul on parem plaan. Me tulime ju ikkagi sünnipäevale ja oleme kõik ära teeninud ühe korraliku sünnipäevaroa.“

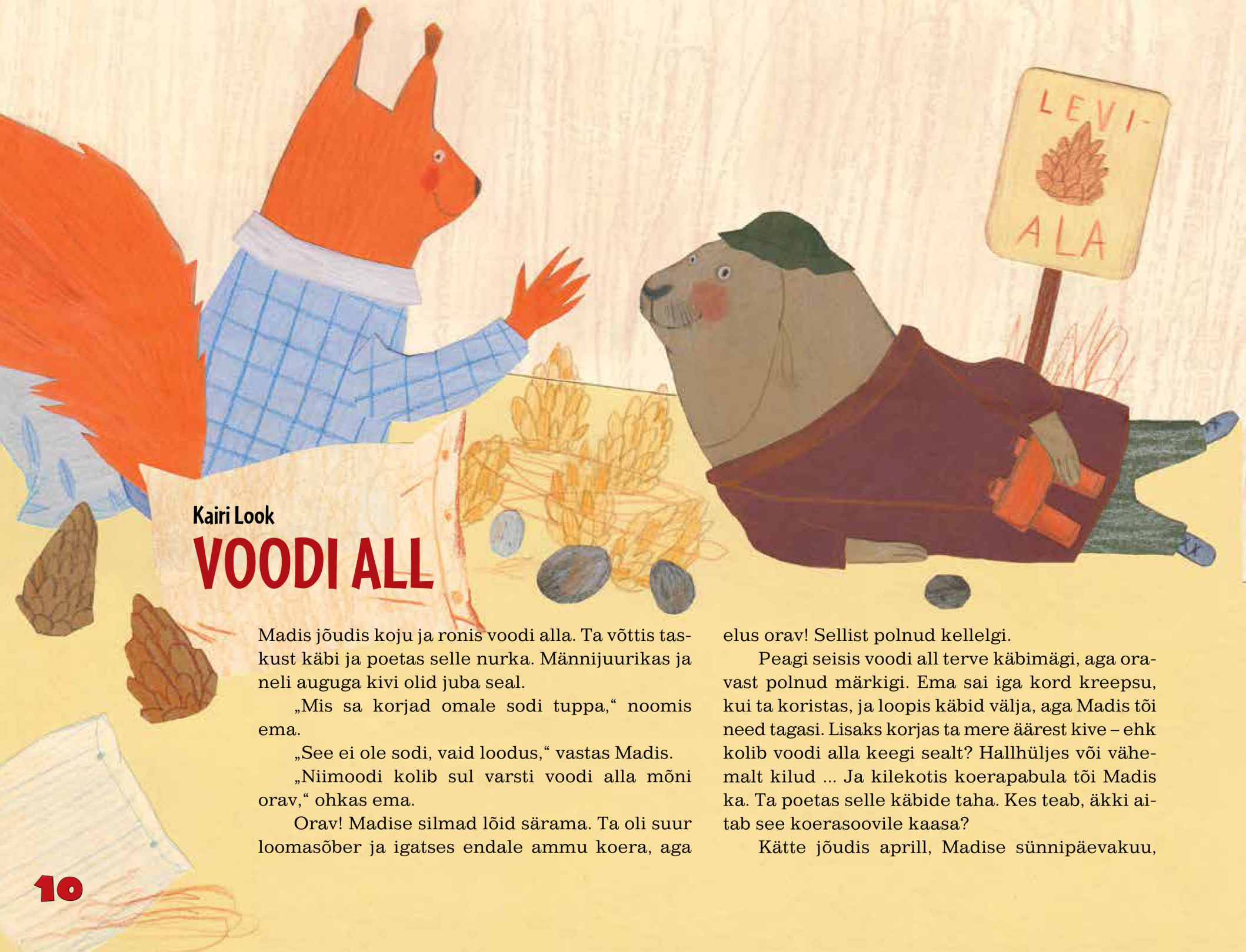
Taks avas külmutuskapi, kiikas riiulitele, kraamis kappidest ja sahtlitest välja kõik vajaliku, sidus põlle ette, andis Dogile kausi munade, jahu, piima ja vispliga ning töö läks lahti.

Dogi kloppis tainast, Taks praadis hakkliha ja kokku sai sellest kõigest terve vaagnatäis hakklihapannkooke. Taks jaksas neist nahka pista viis ja pool, Dogi neli. Ülejäänud seitse ja pool kandsid nad elutoa lauale täpselt selleks ajaks, kui Basset magusasti ringutades end voodis püsti ajas. Ootamatult kiire hüppega oli Basset laua ääres.

„Sa vaata aga vaata, kui agar ma olen olnud,“ läksid ta silmad üllatusest suureks. „Ise nagu ei mäletagi, millal ma kõik need koogid jõudsin küpsetada, aga no näed – sinna see aeg lähebki. Aina tööd ja tegemised. Tulge maitse ka sünnipäevarooga!“

Ent Taks ja Dogi tänasid viisakalt ilusa peo eest ja lahkusid, jättes Baseti esialgu pannkookiuhja taha rõõmsalt sööma ning hiljem väsitavast võõrustamisest välja magama.

Kairi Look

VOODI ALL

Madis jõudis koju ja ronis voodi alla. Ta võttis taskust käbi ja poetas selle nurka. Männijuurikas ja neli auguga kivi olid juba seal.

„Mis sa korjad omale sodi tuppä,“ noomis ema.

„See ei ole sodi, vaid loodus,“ vastas Madis.

„Niimoodi kolib sul varsti voodi alla mõni orav,“ ohkas ema.

Orav! Madise silmad löid särama. Ta oli suur loomasõber ja igatses endale ammu koera, aga

elus orav! Sellist polnud kellelgi.

Peagi seisis voodi all terve käbimägi, aga oravast polnud märkigi. Ema sai iga kord kreepsu, kui ta koristas, ja loopis käbid välja, aga Madis tõi need tagasi. Lisaks korjas ta mere äärest kive – ehk kolib voodi alla keegi sealt? Hallhüljes või vähemalt kilud ... Ja kilekotis koerapabula tõi Madis ka. Ta poetas selle käbide taha. Kes teab, äkki aitab see koerasoovile kaasa?

Kätte jõudis aprill, Madise sünnipäevakuu,

aga loomadest polnud jälgegi. Emaga läks ka aina raskemaks. Käbid voodi all ei meeldinud tal-
le üldse. „Ükski laps ei ela nii, et tuba on käbisid
täis,“ arvas ta. Aga Madis arvas teisiti.

Sünnipäevahommikul, kui Madis ärkas, ei
suutnud ta oma silmi uskuda. Voodiserval istus
orav.

„Mis su nimi on?“ sosistas Madis.

„Oskar. Ja sina oled Madis,“ kostis orav. „Ma
ei saanud varem tulla, teed olid libedad.“

Voodi alt kostis naeru. Madis kallutas end
vaatama.

„Hüljes Hugo,“ kostis voodi alt. „Ma ei saanud
ka varem, rannaäär oli vetikaid täis.“

„Sellest pole midagi,“ ütles Madis. „Kas teen
teile voodi alla pesa?“

„Naljanina,“ kostsid orav ja hüljes. „Me tuli-
me su sünnipäevale. Voodi pole meie leviala.“

„Misasi?“

„LE-VI-ALA,“ kordas orav. „Ehk elupaik. Me
elame looduses, mitte voodi all.“

Madis ohkas.

„Ära mossita, sul on siin ju veel midagi!“ hüp-
pas orav voodi alla.

Madis ronis talle järele. Käbide ja kivide alt
paistis väike kilekott koerapabulaga. Järsku kostis
haugatus.

Madis tardus. „Mine-mine,“ julgustas orav.

Madis jooksis esikusse. Uksel seisis ema ja isa.
Ja veel keegi, väikesed kõrvad püsti peas.

„Üllatus! Saa tuttavaks, see on Bobi!“ hüüdis
isa. „Palju õnne sünnipäevaks!“

Madis neelatas. Ta kükitas ja tegi ettevaatlikult

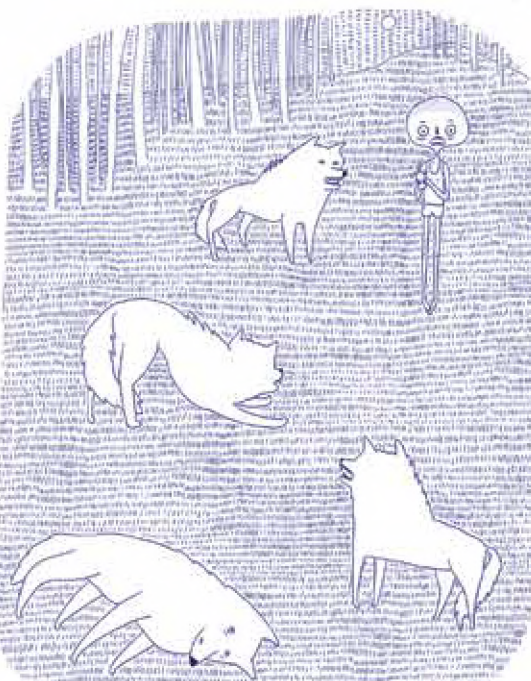
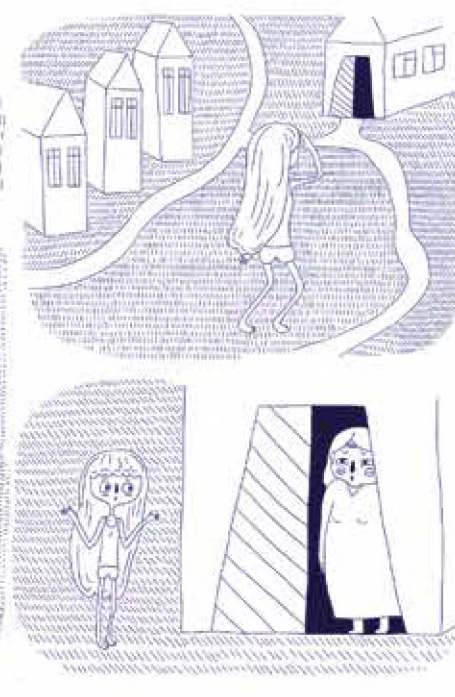
kutsikale pai.

„Saime ta lõpuks ometi pesakonnast kätte,“
naeris isa. „Kuulsa suguvõsa taks. Kas tead,
kust ta pärit on?“

Madis noogutas. Seda teadis ta täpselt. „Voo-
di alt,“ kostis ta ja haaras Bobi kaenlasse. Koera-
pabula viis ta hiljem õue tagasi.

Madis ja Bobi käisid tihti metsas ja rannas,
nii orava kui ka hülge levialal. Öösiti magas Bobi
Madise voodi ees. Tema leviala oli seal.

KUI KOOLIMAJADEL OLEKSID HINGED

Kui koolimajadel oleksid hinged, siis nad oskaksid kindlasti rääkida, kuulata, näha, nuusutada ja ka süüa. See teeks õpetajatel ja koolitöötajatel elu kindlasti lihtsamaks. Näiteks, kui tunnis on kolm puudujat ja õpetaja teab, et kaks neist on kindlalt haiged, saaks õpetaja koolimajalt küsida, kas tema on täna seda õpilast näinud või temast midagi kuulnud. Ja kui koolimaja nägi, kuidas see laps täna uksest sisse tuli, saaks õpetaja sellele õpilasele põhjuseta puudumise eest märkuse panna.

Veel parem oleks aga see, kui koolimaja näeks, mis tema sees toimub. Siis ei kehtiks ka enam ütlus „Räägi nagu seinaga!“, sest seinaga saab ju tõepoolest rääkida. Veel muutuks ka tõeks selline lause: „Seintel on ju ka kõrvad!“, sest need neil ju tõesti oleksid.

Kui koolimajadel oleksid hinged, ei oleks koolis enam mitte mingit kiusamist. Koolimajad näeksid kohe kõik kiusamised ära ja saaksid sellest õpetajale teada anda. Ja veel, kui sul on vahetunnis väga igav, nii et midagi teha pole, saaksid sa ju seinaga rääkida.

Kui koolimajadel oleksid hinged, oleks vaja ka nende eest palju rohkem hoolitseda. Näiteks tuleks ka koolimajadele süüa anda,

sest ükski elusolend ei saa ilma toiduta hakkama. See omakorda vähendaks koolikokkade probleeme, sest sööklas üle jäänud toidu, mille lapsed ära viskavad, saaks ju koolimajale süüa, kui nad just liiga pirtsakad ei ole ja kui see neile ikka maitseb.

Kui ma õigesti mäletan, asub meie päikesesüsteemist väljas üks planeet nimega Zumba. Zumbal ongi kõik koolimajad sellised. Need koolimajad mõtles välja leiutaja Zirt□Ta leiutas seerumi, mis muudab koolimajad elusaks.

Esimene koolimaja, kelle peal seerumit katsetati, oli Burza linna koolimaja. Selle koolimaja peal see ei õnnestunud. Koolimaja muutus liiga elusaks ja kõndis minema. Ka järgmise koolimaja peal see ei toiminud. See hakkas koledasti rõhitsema. Kolmas prääksus, neljas hakkas uuesti suitsu ja tahma välja ajama ja viies lausa plahvatas. Õnneks ei olnud siis seal inimesi sees ja ärge nende laste ja õpetajate pärast muretsege, Zumba planeedil on väga kiired ehitajad, kes oskavad uue koolimaja ühe päevaga valmis ehitada ja väga korralikult. Lõpuks, kuuenda katse ajal hakkas seerum tööle. Ja sellest ajast peale on planeedil Zumba hingega, rääkivad, nägevad, kuulavad ja söövad koolimajad.

Muidugi sai leiutaja Zirt□rahvuskangelase autasu ja palju kuulsust. Ei tea, kas ka planeet Maale kunagi hingega koolimajad jõuavad?

Otto Pintson, 4.b kl, Tartu Forseliuse kool

Joonistanud Lauri Savvest, 1. kl, Kääpa põhikool

MINU KASS

Meil on kodus nunnu kass. Temal on meil nimeks Sass. Silmad on tal rohelised, nunnud on ta kräunumised. Vahel läheb kolama, trepikotta kõndima. Teeb ta samme üks ja kaks, kuid läeb ikka paksemaks.

*Nele Raap, 10 a,
Joonistanud Mirtel Matilde Kurvits,
4. kl, Gustav Adolfi gümnaasium*

2. APRILLIL TÄHISTAB KOGU MAAILM RAHVUSVAHELIST
LASTERAAMATUPÄEVA. RAAMATUPÄEVA LÄKITUS TULEB
TÄNAVU SLOVEENIAST.

SÕNANÄLG

Minu kodukandis lõovad põõsad rohetama aprilli lõpus või mai alguses. Peagi asustavad neid liblikakookonid. Need näevad välja nagu vatitupsud või suhkruvatitordid. Röövikud närvivad lehti, kuni põõsad on paljaks söödud. Kui röövikutest arenevad liblikad, lendavad nad minema, kuid põõsad ei hävine. Suve saabudes lähevad need uuesti roheliseks. Ikka ja alati.

Selline on ka pilt kirjanikust, luuletajast. Kirjapandud lood ja luuletused lendavad minema, saavad raamatuteks ja leiavad oma lugejad. Autor seevastu on kui tühjaks imetud. Ja see kordub ikka ja alati.

Aga mis saab lugudest ja luuletustest edasi?

Ma tean ühte poissi, kellele tehti silmaoperatsioon. Pärast operatsiooni tohtis ta kaks nädalat vaid paremal küljel lamada ja seejärel ei tohtinud ta kuu aega mitte midagi lugeda. Kui ta siis lõpuks poolteist kuud hiljem raamatu kätte võttis, oli tal tunne, justkui ahmiks sõnu kausist lusikaga. Justkui ta sööks neid tõemeeli.

Ma tean ka ühte tüdrukut, kellest sai õpetaja. „Vaesed on need lapsed, kellele vanemad pole raamatuid ette lugenud,“ on ta öelnud.

Sõnad lugudes ja luuletustes on toit.

Mitte see toit, mida keha vajab ja mis kõhtu täidab, vaid vaimu- ja hingetoit.

Kui inimene on näljane ja janus, tõmbub kõht kokku ja suu kuivab. Ta püüab leida midagigi süüa, kas või tükikest leiba, kausitäit riisi, maisi, kala, banaanit. Mida näljasemaks ta läheb, seda kitsamaks muutub silmavaade ning inimene on pime kõige muu suhtes peale suutaie, mis isu kustutaks.

Sõnanälg väljendub teistmoodi: rusutusena, ükskõiksusena, ülbusena. Sõnanälja all kannataja ei adu, et ta hing väriseb külmast; ei mõista, et ta kõnnib endast mööda midagi märkamata. Osa tema maailmast põgeneb ta juurest, ilma et ta ise sellest aru saaks.

Sõnanälga kustutavad lood ja luuletused.

Aga kas neil, kes pole kunagi sõnadest rõõmu tundnud, on üldse lootust seda nälga kustutada?

On küll. See poiss loeb, peaaegu iga päev. Ja tüdruk, kellest sai õpetaja, loeb oma õpilastele ette. Igall reedel. Nädalast nädalasse. Ja kui ta mõnikord unustab, tulevad lapsed talle meelde.

Ja mis saab kirjanikust, luuletajast? Suve saabudes lõob ta jälle haljendama. Ja taas kord söövad teda tema enda lood ja luuletused, mis seejärel igasse ilmakaarde laiali lendavad. Ikka ja alati.

*Peter Svetina,
sloveenia keelest tõlkinud Kadri Põdra*

LIHAVÖTTEJÄNKUD

LIHTSAM JÄNKU

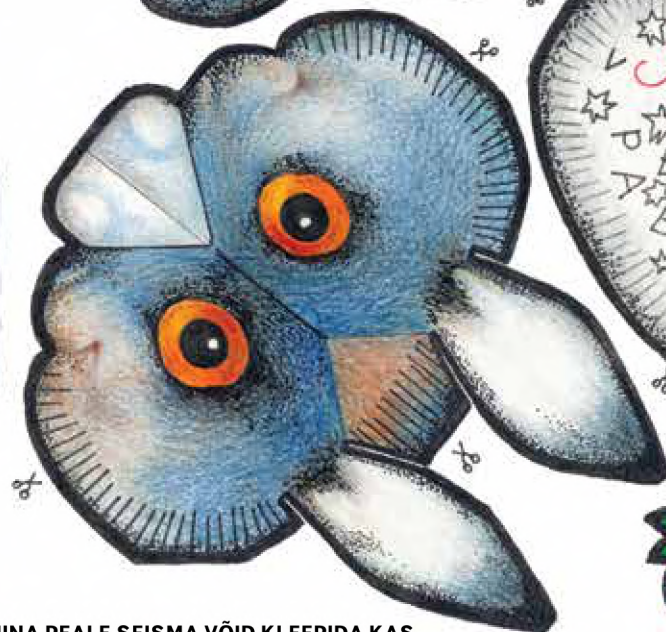
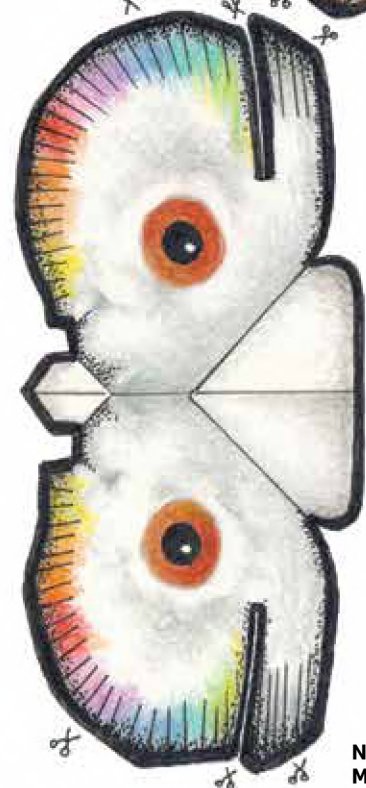
- * LÕIKA VÄLJA KÕRVADEGA JÄNKU PEA, VOLDI SEE KESKJOONT MÕÖDA KOKKU.
- * VOLDI SISSE 1 JA 1 KÕRVADE VAHEL JA 2 JA 2 NINA PEAL. LÕIKA KÕRVADE VAHE JA PALGED KARVASEKS.
- * LIIMI 2 JA 2 KOKKU AINULT NINATSA LÄHEDALT. LÕIKA VÄLJA SELG JA VOLDI SISSE 3 JA 3.
- * LÕIKA SERVAST KARVASEKS JA LIIMI KINNI SISSELÕIGE 4 RINNAL.
- * KEERA SISSE JA LIIMI

- VÄIKE TÜKK ESIKÄPPADE VAHEL. LIIMI KEHA KÜLJELT KOKKU. LÕIKA ALLSERV KARVASEKS.
- * KEERA TAGAKÄPAD VÄLJAPOOLE. LIIMI PEA KEHA KÜLG (5 JA 5).

KEERULISEM JÄNKU

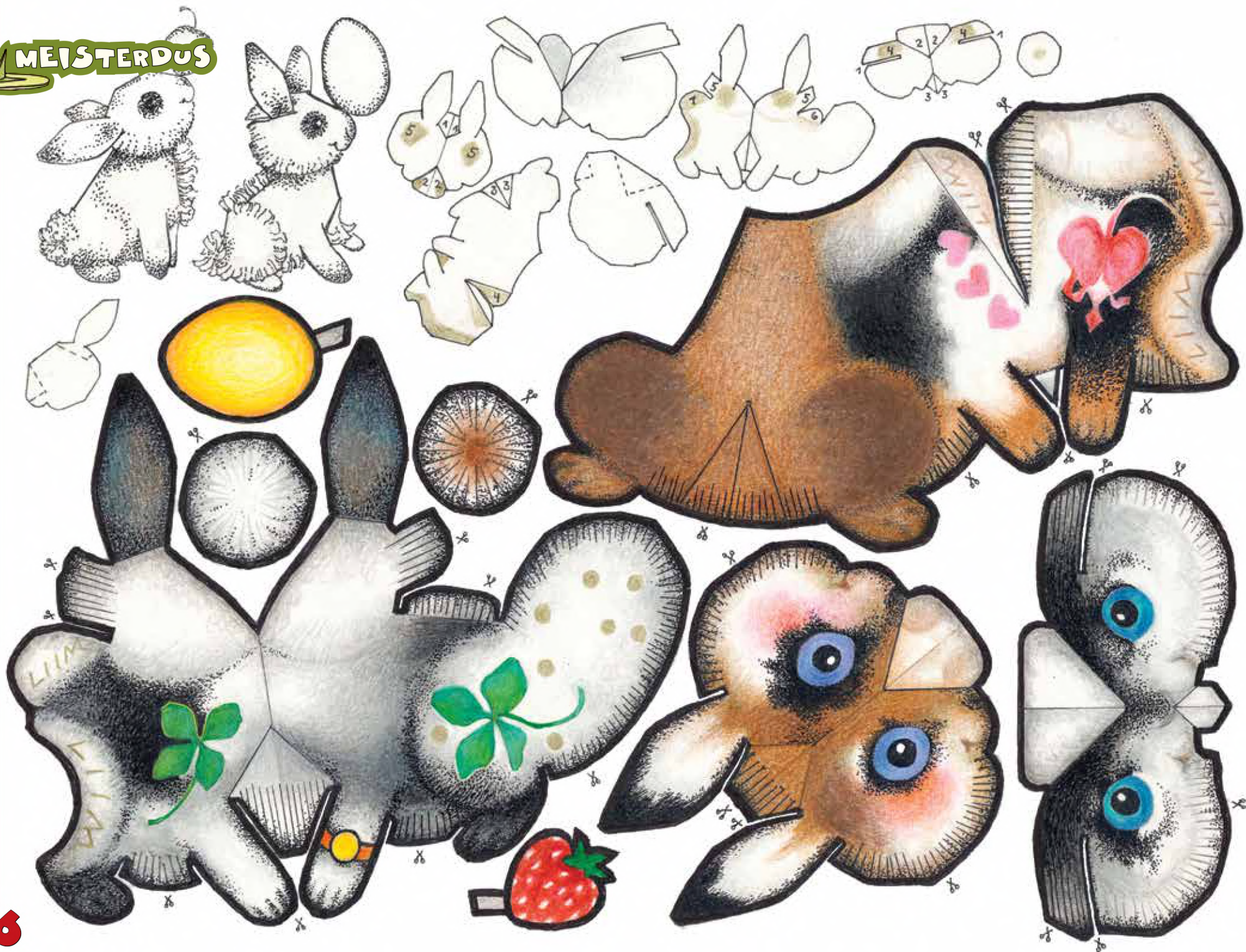
- * LÕIKA PEA VÄLJA, TEE SISSELÕIKED 1 JA 1.
- * VOLDI PEA MÕÖDA KESKJOONT KOKKU, VOLDI SISSE 2 JA 2 NING 3 JA 3.
- * LIIMI OMAVAHEL KOKKU 4 JA 4, KUNI KARVASE OSANI.

- * LÕIKA KUKLALT KARVASEKS 5 JA 5 JA TURJALT 6.
- * PÕÖRA SISSE JA LIIMI SELJAL KINNI 7.
- * LIIMI KEHA KOKKU. VOLDI SISSE ESIKÄPPADEVAHEL OSA JA TEE SERV KARVASEKS.
- * ASETA JÄNKU PEA KOHALE – LÜKKA KOKKULIIMITUD OSAD 4 JA 4 KAHE KÕRVA VAHELE JA PANE PISUT LIIMI KÕRVADE JUURES KUMMAGI NÄOPOOLE ALLA.
- * KEERA TAGAKÄPAD VÄLJAPOOLE JA KLEEBI SABA TAHA.

TÄHEKE
60

NINA PEALE SEISMA VÕID KLEEPIDA KAS MUNA VÕI MAASIKA. JÄNKU ON OSAV!

LEETHIIR JA NAAT

LÄBI HALLI LEHEKÖDU ON NAAT SIRUTANUD KEVADISE METSA ALLA OMA ESIMESED ROHELISED VÕSUD. KUI IMELISELT NEED LÕHNAVAD!

URUST VÄLJUNUD LEETHIIR NUUSUTAB ÜHT VÄRSKET LEHTE PIKALT ... ENNE KUI SELLE PINTSLISSE

PISTAB!

KA MEIE VÕIKSIME LEETHIIRE EESKUJU JÄRGIDA JA VARAKEVADISI NAADILEHTI SALATI VÕI SMUUTI SISSE POETADA. MÕNE LEHE NOPPIMINE NAATIDELE SUURT LIIGA EI TEE, AGA MEIE TERVISELE TEEVAD NAADI VITA-

MIINIRIKKAD LEHED PALJU HEAD.

FOTOL OLEVA LEETHIIREGA SAIME KOKKU LÖKKEPLATSI KORRAS-
TADES. TA OLI JULGE JA UUDIS-
HIMULIK LOOM, KES NÄITAS END
ENNE PÄIKESE LOOJUMIST MITMEL
KORRAL.

Pildistanud ja kirjutanud Arne Ader

MANNI
MONEY,
MONEY...

„Ma sõin ära.“

„No anna siis mingit putru või midagi ...“

„Kõik on söödud.“

„No pista siis ussid kah kinni ja läki koju tagasi!“

Juku tuleb koolist: „Ema, ema, mina sain täna teisest rohkem kiita!“

„Kuidas see õpetaja sind siis kiitis?“ küsib ema.

„Ta ütles, et me kõik oleme parajad eeslid, aga kõige suurem eesel on Juku!“

„Noh, Juku, ütle, kui palju on kaks korda kaks,“ pärib vanaema.

„Neli.“

„Õige. Säh, siin on sulle neli kommi.“

„Oi, vanaema, oleks ma seda teadnud, oleksin öelnud, et 16!“

Juku kurdab kodus: „Koolitöö on täiesti ebaõiglaselt korraldatud!“

„Kuidas nii?“ uurivad vanemad.

„Miks on nii, et mina õpin, aga õpetaja saab selle eest palka?“

Juku, kui sa oma suhtumist õppimisse ei paranda, saab su isa pähe hallid juuksed!“

„No küll nüüd isa rõõmustab! Ta on juba aastaid kiilakas olnud!“

Juku: „Mul tõmmati eile hammas välja.“

Sõber: „Ja kuidas on? Kas valutab?“

Juku: „Ma ei tea, see jäi hambaarsti kätte!“

Tsirkuses on vastuvõutakatsed. Sinna tuleb kahe kohvriga mees. Direktor palus tal oma numbrit näidata. Mees avas esimese kohvri — seal on tellised. Mees paneb ühe tellise pähe, võtab teise kätte ja virutab kogu jõust vastu pea peal olevat tellist! Tellis läheb katki. Sedasi lõhub mees ära kõik oma kohvris olevad tellised.

„Aga mis teil teises kohvris on?“ päris direktor.

„Peavalurohud ...“

Isa ja Juku lähevad õngitsema. Isa palub:

„Juku, ulata mulle süüa jaoks leiba.“

Pere sööb lõunat. Pisike tütar tahab emale midagi öelda.

„Söögilauas ei lobiseta,“ teatab ema rangelt. „Räägid siis, kui söönud oled!“

Pärast sööki küsib ema tütre käest: „Noh, mida sa öelda tahtsid?“

„Ah, ainult äda, et tliiklaud oli sisse lülitatud ja iä ärgi on nüüd auk.“

Täheke nr 4, 2010
Joonistanud Elina Sildre

MIDA ROHKEM, SEDA UHKEM!

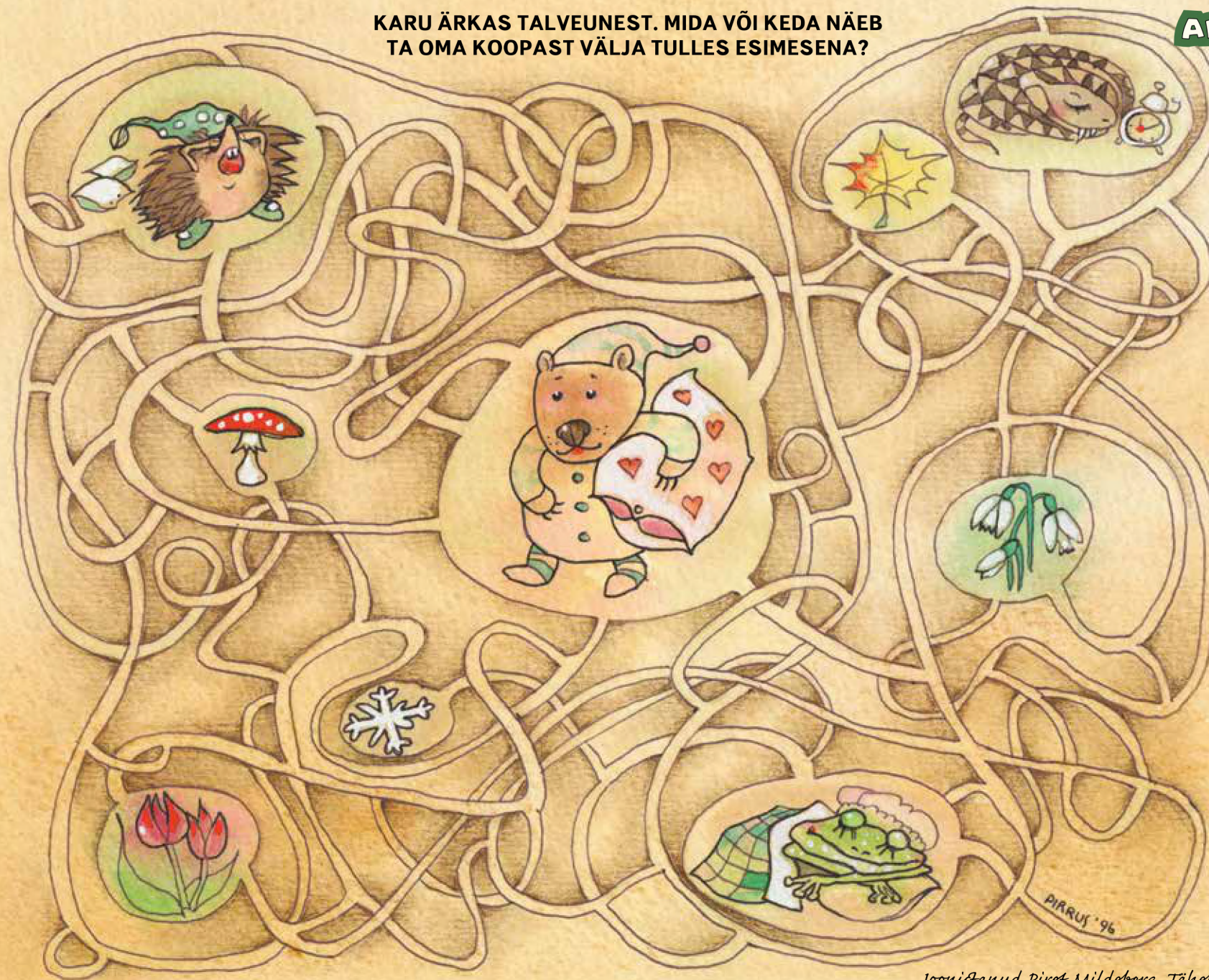
Joonistanud Elena
Kopylova

KARU ÄRKAS TALVEUNEST. MIDA VÕI KEDA NÄEB
TA OMA KOOPAST VÄLJA TULLES ESIMESENA?

ARVA ÄRA!

TÄHEKE
60

Joonistanud Piret Mildeberg, Täheke nr 4, 1996

Tähekeste toimetuse ootab vastuseid 17. aprilliks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja raamat "Pärdiku pähkel".

EELMISE „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON RASMUS KAJALAIK (8 A). PALJU ÕNNE!

KUIDAS PESTA KÄSI?

KORRALIK KÄTEPESEMINE KAITSEB KÜLMETUSHAIGUSTE JA GRIPI EEST!

KÄSI TULEB PESTA

ENNE
SÖÖGITEGEMIST
JA SÖÖMIST

PÄRAST
TUALETI
KASUTAMIST

PÄRAST
ÜHISSÕIDUKI
KASUTAMIST

PÄRAST
RAHVAROHKES
KOHAS
VIIBIMIST

PÄRAST ÕUEST
TULNUD
LEMMIKLOOMA
PAITAMIST

1 Ainult sõrmeotste loputa-
misest pole kasu. Vesi jooksmas!
Tee käed ja randmed korralikult
märjaks.

2 Seebita hoolega, aga ära
lase kraaniveel sel ajal kätele
joosta.

3 Hõõru peopesi
vastamisi.

4 Hõõru sõrmevahesid
peopesa ja käeselja poolt.

5 Hõõru parema käe
peopesas vasaku käe sõrmede
pealispindu ja vastupidi.

6 Hõõru
pöidlaid.

7 Hõõru
sõrmeotsi.

8 Loputa
käed veega ja
hõõru seep
kätelt maha.

9 Kuivata käed
hoolega ühekordse
paberkäterätiku
või isikliku
käterätikuga.

JÄÄ TERVEKS!

HIND 1.90 EURO

Joonistanud Kertu Sillaste, Täheke nr 2, 2016